

ELÄKETURVAKESKUS

6.7.1962

Yleiskirje n:o 3/62

Työntekijäin eläkelakien mukaista toiminta harjoittaville eläkelaitoksille

Asia: eläkehakemuslomake ja eläkkeisiin liittyvää tietoliikettä koskeva muistio

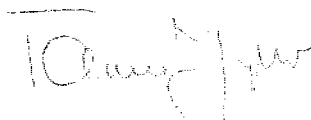
Oheisena lähetetään Eläketurvakeskuksen vahvistama vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkettä haettaessa käytettävä eläkehakemuslomake. Eläkehakemuksen liitteistä ja hakemuksen käsittelyä koskevista kysymyksistä tullaan lähettämään selvitys myöhemmin.

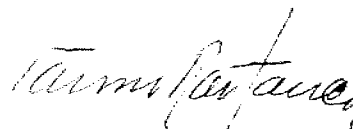
Eläkelaitokset voivat itse painattaa eläkehakemuslomaketta, jolloin sen tulee kooltaan, asettelultaan ja sisällöltään olla täysin yhdenmukainen mallilomakkeen kanssa. Vasemmassa yläkulmassa oleva vapaa tila on eläkelaitoksen käytettävissä nimeä ja muita siihen mahdollisesti haluttavia tietoja varten. Painattaessaan itse lomaketta eläkelaitoksen tulee hankkia sille Eläketurvakeskuksen hyväksyminen.

Lomaketta on korvausta vastaan saatavissa myös Eläketurvakeskuksesta. Edellä mainittu kulmapainatus voidaan tällöin pyynnöstä hoitaa eläkelaitoksen haluamassa muodossa.

Mukana seuraa tiedoksi yhteistoimintatyöryhmän laatima Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelainsäädännön toimeenpanosta huolehtivien eläkelaitosten välistä tietoliikettä käsittelevä muistio.

ELÄKETURVAKESKUS

Tauno Jylhä

Tarmo Rantanen

Liitteenä:

eläkehakemuslomake
yhteistoimintatyöryhmän muistio

ELÄKEHAKEMUS

työntekijän eläkelain tai lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijän eläkelain mukaista eläkettä varten

Eläkettä on haettava siltä eläkelaitoksesta, jonka piiriin työn tekijä viimeisen työsuhteensa perusteella kuului

Merkitkää rasti tarkoitettuun ruutuun

51 Työeläkekortin numero Syntymäaika _____ Syntymäkunta _____		52 Sukunimi Etunimet _____ Edellinen sukunimi _____		Hakemus koskee vanhuuseläkettä ☐ työkyvyttömyyseläkettä ☐ Seurakunta tai siv.rek. _____
Saako tai hakeeko hakija kansaneläkettä? Saa ☐ Ke-numero*) _____ Hakee ☐ Vanhuuseläkettä tai vanhuudentukea ☐ ☐ Työkyvyttömyyseläkettä tai sairauseläkettä ☐ ☐ Jos hakija saa kansaneläkettä, mistä ajankohdasta lukien? Vastaus:/..... 19..... Onko hakija aikaisemmin saanut tai hakenut kansaneläkettä? Kyllä ☐ Ei ☐		Milloin hakija lopetti työnteon? Vastaus:/..... 19..... Saako puoliso kansaneläkettä? Kyllä ☐ Ei ☐		
) Ke-numeroksi merkitään eläkepäätöksen kohdassa »Tämä numero kirjeisiin» oleva numero				
Saatteko tai oletteko hakenut elinkor-koa, päivärahaa tai muuta jatkuvaa korvausta liikenne- tai tapaturmavakuutuksen perusteella? Korvauksen määrä kuukaudessa ja sen maksaja?				
Saatteko tai oletteko hakenut muuta eläkettä tai jatkuvaa korvausta tällä määrällä salrauspäivärahaa tai muuta siihen verrattavaa korvausta? Millä perusteella? Eläkkeen tai korvauksen määrä kuukaudessa ja sen maksaja?				
Hakijan nykyinen asuinkunta _____		Hakijan postiosoite _____		Postitoimipaikka tai rahalaitoksen konttori, josta eläke halutaan nostaa _____
Vakuutan rehellisesti vastanneeni tässä hakemuksessa esitettyihin kysymyksiin. Samalla suostun siihen, että lääkäri ja muu henkilö tai laitos, jolla on tietoja hakijan terveydentilasta, saavat niitä eläkelaitokselle antaa./..... 19..... Hakijan tai holhoojan allekirjoitus _____ Jos holhooja on allekirjoittajana, on hakemukseen liitettävä holhouslautakunnan todistus tai jäljennös oikeuden päätöksestä. Jos hakemuksen on allekirjoittanut muu kuin hakija tai hänen holhoojansa, mistä syystä? Hakemuksen liitteinä: virkatodistus ☐ holhustodistus ☐ selvitys työsuhteista ☐ multa liitteitä kpl.				
Työkyvyttömyyseläkettä varten on hakijan käytävä lääkärintarkastuksessa. Jos samanaikaisesti haetaan myös kansaneläkettä, jolloin tästä on ilmoitettava lääkärille, tai jos hakija jo saa työkyvyttömyyden perusteella kansaneläkettä, ei tätä hakemusta varten tarvitse hankkia erillistä lääkärintodistusta. Lääkäri lähettää todistuksensa suoraan eläkelaitokselle.				
Tämä tila on varattu eläkelaitoksen merkinnöille				

Tällä sivulla oleviin kysymyksiin vastaa vain työkyvyttömyyseläkkeen hakija

1. a) Hakija on tätä eläkehakemusta varten käynyt lääkärin tarkastettavana/..... 19..... Lääkärin nimi ja osoite:	
b) Ellei lääkärintarkastusta ole toimitettu, niin mistä syystä?	
2. Mikä on varsinainen ammattinne? (työn laatu selostettava tarkasti)	
3. a) Sairaus, vika tai vamma, joka on aiheuttanut työkyvyttömyyden?	
b) Milloin sairaus on alkanut tai vika tai vamma syntynyt?	Vuosi: Kuukausi:
4. a) Mitä oireita tai vaivoja sairaus, vika tai vamma aiheuttaa? Mitkä ruumiinosat ovat vialliset ja miten?	
b) Aiheuttaako sairaus kohtauksia? Minkälaisia kohtaukset ovat ja kuinka usein niitä sattuu? Kuinka kauan ne kestävät? Miten pitkäksi ajaksi Teidän on niiden takia keskeytettävä työnne?	
5. a) Onko Teillä lisäksi muu sairaus, vika tai vamma?	
b) Mistä lukien?	Vuosi: Kuukausi:
6. Oletteko lopettettuanne vakinaisen työnteon ollut tilapäisissä töissä? Millaisessa työssä? Työnantaja? Työssäoloaika ja työpalkka?	
7. Mistä ajankohdasta alkaen olette ollut työkyvyttö?	Vuosi: Kuukausi:
8. a) Työkyvyttömyyden aiheuttanutta sairautta tai vammaa hoitaneet: lääkärit? (nimet ja hoitovuodet), sairaanhoitolaitokset? (nimet ja sairaalassaoloajat)	
b) Kenen lääkärin hoidossa nyt olette tai viimeksi olette ollut (milloin)?	
9. Onko sairaus, vika tai vamma syntynyt liikenneonnettomuudessa tai muutoin tapaturmaisesti? Lyhyt selostus onnettomuudesta.	

Lisätietoja varten

Yhteistoimintatyöryhmä 20.6.1962
Koordinaatioryhmä 29.6.1962
ETK:n hallitus 5.7.1962

Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelainsäädännön toimeenpanosta
=====

huolehtivien eläkelaitosten välinen tietoliike
=====

Eläketurvakeskuksen hallitus on 18 päivänä huhtikuuta 1962 asettanut työryhmän tutkimaan, millä tavoin yhteistoiminta Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelainsäädännön toimeenpanosta huolehtivien eläkelaitosten (työeläkelaitosten) välillä olisi alkuaikoina järjestettävä.

Työryhmä, joka on saattanut tehtävänsä päätökseen, katsoo, että alkuvaiheessa on syytä rajoittaa kiinnittämään huomiota siihen eläkelaitosten väliseen tietoliikkeeseen, jota sekä työeläkelainsäädännön että kansaneläkelainsäädännön toimeenpano edellyttää. Sekä TEL:n että LEL:n mukaan Kansaneläkelaitoksen päätös työkyvyttömyyttä koskevassa asiassa vaikuttaa työkyvyttömyyseläkettä koskevaan ratkaisuun, jota paitsi kansaneläke otetaan huomioon työeläkkeen suuruutta määrättäessä siten kuin TEL 8 §:ssä säädetään. TEL 17 §:n 2 momentin mukaan Kansaneläkelaitos on velvollinen antamaan työeläkelaitokselle ja Eläketurvakeskukselle kaikki hallussaan olevat käsiteltävänä olevan asian ratkaisuun vaikuttavat tiedot. Toisaalta TEL:n mukainen rekisteröity vapaaehtoinen lisäetu otetaan huomioon tulona kansaneläkkeen tukiosan suuruutta määrättäessä siten kuin KEL 30 §:n 2 momentissa säädetään ja KEA 70 §:n mukaan työeläkelaitos on velvollinen Kansaneläkelaitokselle ilmoittamaan myöntämästään eläkkeestä sekä eläkkeen korottamisesta vähintään 20 000 markalla vuodessa, mikäli eläkettä todennäköisesti maksetaan vuotta pitemmältä ajalta.

Edellä mainitut tiedot on sanottujen säännösten mukaan annettava puolin ja toisin korvauksetta, kuitenkin sillä poikkeuksella että TEL 17 §:n mukaan annetusta lääkärinlausunnosta on työeläkelaitoksen ja Eläketurvakeskuksen maksettava kohtuullinen palkkio. KEA 70 §:n 2 momentin mukaan Kansaneläkelaitoksella on myös oikeus kohtuullista korvausta vastaan pyynnöstään saada työeläkelaitokselta tiedot kaikista eläkkeensaajista. Edellä mainittu tietojen vaihto olisi pyrittävä järjestämään sellaista menettelyä käyttäen, joka on mahdollisimman helppo ja yksinkertainen, mutta joka samalla täyttää korkeat vaatimukset tietojen luotettavuuden ja niiden saannin nopeuden suhteen.

Myöhemmin tulee kysymykseen muitakin yhteistoimintamuotoja Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelaitosten välillä. Yhteistyötä voidaan ajatella esimerkiksi kuntouttamistoiminnan puitteissa. Muut yhteistoimintamuodot eivät kuitenkaan ole kiireellisiä, minkä vuoksi työryhmä ei ole niihin puuttunut.

Eläketapahtumarekisteri.

Tietojenvaihtojärjestelmää suunniteltaessa on otettava huomioon, että työeläkejärjestelmän toimeenpanoon osallistuu suuri määrä eläkelaitoksia eri puolilla maata. Usein ei ole etukäteen tiedossa, missä eläkelaitoksessa työeläkeasia tulee käsiteltäväksi. Kun kuitenkin tietojen vaihto olisi saatava ainakin pääosiltaan tapahtumaan automaattisesti ilman erillistä pyyntöä, on syytä keskittää työeläkelaitoksille annettavien tietojen kerääminen Eläketurvakeskukseen. Siellä pidettäisiin saapuneista tiedoista rekisteriä, josta tiedot aikanaan välitettäisiin sille työeläkelaitokselle, johon eläkehakemus on tullut vireille. Työeläkelaitos saisi nämä tiedot viimeistään samalla kuin sille ilmoitetaan Eläketurvakeskuksen rekisterissä olevat

tiedot eläkkeenhakijan vapaakirjoista. Kun Eläketurvakeskuksen rekisteriä varten olisi saatava tarpeellisiksi katsottavat tiedot jokaisesta työeläkeasian ratkaisusta, voitaisiin sieltä käsin myös hoitaa työeläkelaitosten ilmoitukset Kansaneläkelaitokselle.

Työryhmä ei ole katsonut tehtäväänsä kuuluvan suunnitella edellä hahmotellun eläketapahtumarekisterin yksityiskohtia. Samaan rekisteriin voitaisiin viedä eläketapahtumia koskevia sellaisiakin tietoja, joita ei ole saatu Kansaneläkelaitoksen ja työeläkelaitosten välisen tietoliikkeen yhteydessä.

Tietoliikkeen kohteet.

Työryhmä pitää tarpeellisena, että Kansaneläkelaitokselta saadaan seuraavat tiedot:

- A. Pääasiassa eläkeoikeuteen vaikuttavia tietoja
 - 1. lääkärinlausunto ja mahdollinen muu lääketieteellinen selvitys; ja
 - 2. Kansaneläkelaitoksen ratkaisu työkyvyttömyys- ja sairauseläkettä koskevissa asioissa.
- B. Eläkkeen määrään vaikuttavia tietoja
 - 1. vanhuudentuen myöntäminen;
 - 2. kansaneläkeasiakirjoista ilmenevät tiedot muista eläkkeistä.

Työeläkelaitosten olisi vuorostaan ilmoitettava Kansaneläkelaitokselle seuraavat tiedot:

- C. 1. sellaisen vapaaehtoisen lisäedun myöntäminen, joka on otettava huomioon vuositulona kansaneläkkeen tukiosan suuruutta määrättäessä;
- 2. työkyvyttömyyseläkkeen myöntäminen, milloin työeläkelaitoksella ei vielä ole tietoa Kansaneläkelaitoksen

ratkaisusta; ja

3. tieto työkyvyttömyyseläkkeensaajan ryhtymisestä uuteen työsuhteeseen.

Poikkeuksellisesti voidaan tarvita muitakin tietoja toisesta eläkejärjestelmästä. Silloin olisi eläkelaitoksen kirjeessä tai puhelimitse tiedusteltava asiaa suoraan kysymyksessä olevalta toiselta eläkelaitokselta. Seuraava esitys koskee edellä lueteltuja normaalitapauksia.

A.1. Lääkärintlausunto ja muu lääketieteellinen selvitys.

Yleisenä periaatteena on sekä työ- että kansaneläkeasioissa, että työkyvyttömyyseläkkeen hakijan on itsensä kustannettava eläkehakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava lääkärintlausunto. Eräissä tapauksissa voi eläkelaitos kuitenkin hankkia lääkärintlausunnon omalla kustannuksellaan tai ratkaista asian muun selvityksen perusteella.

a. Hakijan kustantama lääkärintlausunto.

Työkyvyttömyystyöryhmä on 2 päivänä helmikuuta 1962 päivättyssä, Eläketurvakeskuksen hallituksen hyväksymässä muistiossa esittänyt, että lääkärintlausuntolomakkeena työeläkeasioissa otettaisiin käyttöön yhteinen lomake Kansaneläkelaitoksen kanssa, joka eräin lomakkeen otsikko-osaa koskevin muutoksin olisi Kansaneläkelaitoksen nykyisen lääkärintlausuntolomakkeen n:o 255 kaltainen. Tämän lomakkeen muotoilu on riippuvainen nyt kysymyksessä olevasta tietoliikkeestä, minkä takia työryhmä on tehnyt sitä koskevan ehdotuksen (liite n:o 3). Käytännössä tulee todennäköisesti suuri osa työkyvyttömyyseläkkeen hakijoista hakemaan samanaikaisesti eläkettä sekä työeläkelaitokselta että Kansaneläkelaitokselta. Kumpikin eläkelaitos tarvit-

see ratkaisuaan varten lääkärinlausunnon - TEL:n vähimmäisehtojen ollessa kysymyksessä lausunto tarvitaan sairauden alkamisajankohdan selvittämiseksi samoin kuin sovellettaessa TEL 8 §:n 3 ja 4 momentissa tarkoitettuja rajoitusmääräyksiä. Kun tällöin lääkärinlausunto tulisi olemaan samansisältöinen, näyttäisi turhalta, että lääkäri kirjoittaa lausuntonsa kahtena kappaleena. Työryhmä katsoo, että voidaan tulla toimeen yhdellä lääkärinlausunnolla, jonka etusivun yläosaan lääkäri on hakijan ilmoituksen perusteella asianomaista ruutua rastittamalla merkinnyt, haetaanko jompaakumpaa eläkettä vai molempia samanaikaisesti.

Jos on rastitettu kansaneläkkeen ruutu, joko yksistään tai työeläkkeen ruudun ohella, lähetetään lausunto Kansaneläkelaitokselle. Jos taasen yksistään työeläkkeen ruutu on rastitettu, lääkäri lähettää lausunnon sille työeläkelaitokselle, jonne hakija on ilmoittanut jättävänsä eläkehakemuksensa tai, jos tämä on epäselvä, Eläketurvakeskukselle. Milloin Kansaneläkelaitokselle saapuu lääkärinlausunto, jossa myös työeläkkeen ruutu on rastitettu, ottaa se viipymättä lausunnon jäljennöksen valokopiointia käyttäen ja lähettää tämän jäljennöksen välittömästi Eläketurvakeskukselle. Kun Eläketurvakeskus saa tiedon eläkehakemuksen vireilläolosta työeläkelaitoksessa, toimittaa se Kansaneläkelaitokselta saapuneen lääkärinlausuntojäljennöksen edelleen työeläkelaitokselle.

Niissä tapauksissa, joissa työeläkettä haetaan myöhemmin kuin kansaneläkettä ja joissa työeläkkeen ruutua ei ole lääkärinlausunnossa rastitettu, Kansaneläkelaitos toimittaa työeläkelaitokselle jäljennöksen lääkärinlausunnosta vasta, kun työeläkelaitos sitä erikseen pyytää. Sekä tämä pyyntö että lääkärinlausunnon toimittaminen tapahtuu tällöin ilman Eläketurvakeskuksen välitystä. Sama koskee

vastaavasti sellaista lääkärinlausuntoa, jonka lääkäri on lähettänyt työeläkelaitokselle ja jossa kansaneläkkeen ruutua ei ole rastitettu. Jos sitä vastoin myös kansaneläkkeen ruutu on rastitettu ja lausunto siis ohjeiden vastaisesti lähetetty työeläkelaitokselle, tämä toimittaa ilman erityistä pyyntöä joko alkuperäisen lausunnon tai valokopion siitä suoraan Kansaneläkelaitokselle. Jos lähetetään alkuperäinen lausunto, Kansaneläkelaitos toimittaa takaisin valokopion siitä normaalimenettelyä käyttäen eli siis Eläketurvakeskuksen välityksellä.

b. Eläkelaitoksen hankkima lääkärinlausunto tai muu selvitys.

KEA 50 §:n 2 momentin mukaan Kansaneläkelaitokselle ei tarvitse toimittaa työkyvyttömyyseläkehakemuksen liitteeksi lääkärinlausuntoa, jos hakijan työkyvyttömyyttä voidaan pitää ilmeisenä. Saman säännöksen mukaan Kansaneläkelaitos voi omalla kustannuksellaan hankkia lääkärintodistuksen, jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai parantolassa tai jos siihen on muu erityinen syy. Vastaavasti säädetään TEA 11 §:n 2 momentissa ja LEA 11 §:n 2 momentissa, että työeläkelaitos voi hyväksyä lääkärinlausunnon sijasta muun sitä vastaavan selvityksen ja myös, jos hakija on hoidettavana sairaalassa tai parantolassa taikka jos siihen on muu erityinen syy, omalla kustannuksellaan hankkia lääkärinlausunnon.

Kun eläkkeenhakija on hoidettavana keuhkotautiparantolassa, Kansaneläkelaitos yleensä hankkii sieltä lääkärinlausunnon omalla kustannuksellaan. Jos kuitenkin parantolahoito on kestänyt vasta lyhyen ajan (keuhkotaudin perusteella myönnetään yleensä ainoastaan sairauseläkettä ja normaalisääntöjen mukaan eläkkeen myöntäminen edellyttää kuuden kuukauden karenssiaikaa), lykätään eläkeasian ratkaisu kolmella kuukaudella, minkä jälkeen lääkärinlausunto hankitaan. Samaten hankkii Kansaneläkelaitos lääkärinlausunnon silloin, kun hakija on

hoidettavana mielisairaalassa, tällöin yleensä lykkäämättä hakemuksen käsittelyä. - Koska kansaneläkehakemus ennen eläkelaitokselle saapumista on varustettu piiriasiamiehen lausunnolla ja usein myös ollut vuositulojen arviointia varten paikallisen eläketoimikunnan käsiteltävänä, on todennäköistä että samanaikaisesti vireille pantu työeläkehakemus yleensä on työeläkelaitoksessa käsiteltävänä jo ennen kuin kansaneläkehakemus on saapunut Kansaneläkelaitokseen. Tämän huomioon ottaen ja koska työeläkehakemukset olisi pyrittävä saamaan ratkaistuksi mahdollisimman nopeasti, työryhmä ehdottaa seuraavaa menettelyä:

Jos oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen määräytyy TEL:n vähimmäisehtojen mukaan, työkyvyttömyyseläkettä ei voida myöntää ennen kuin kansaneläkeasia on ratkaistu. Näin ollen, jos hakija ei ole joko yksistään työeläkehakemusta tai samalla sekä työ- että kansaneläkehakemusta varten itse hankkinut lääkärinlausuntoa, mikä ilmenee eläkehakemukseen tehtävistä merkinnöistä, työeläkelaitoksen tulee, joko kirjallisesti tai puhelimitse pyytää Kansaneläkelaitosta ensi tilassa toimittamaan sille jäljennös lääkärinlausunnosta. Kansaneläkelaitos lähettää tällöin jäljennöksen lausunnosta heti, kun se on saatu, suoraan sitä pyytäneelle työeläkelaitokselle. Jollei työeläkelaitos muuta nimenomaan pyydä, Kansaneläkelaitos toimittaa sille jäljennöksen vain ensimmäisestä ko. hakemuksen johdosta hankitusta lääkärinlausunnosta.

Jos oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen määräytyy TEL:n vähimmäisturvaa parempien ehtojen tai LEL:n mukaan, työeläkelaitos voi myöntää eläkkeen jo ennen kuin kansaneläkehakemus on ratkaistu. Tällaisessa tapauksessa jäisi asianomaisen työeläkelaitoksen harkittavaksi, pyytääkö se lääkärinlausunnon jäljennöksen Kansaneläkelai-

tokselta, vai hankkiiko se lausunnon muuta tietä. Jos se jää odottamaan Kansaneläkelaitoksesta saapuvaa lausuntoa, voi tulla kysymykseen eläkkeen väliaikainen myöntäminen ilman lääkärinlausuntoa.

Eräissä tapauksissa Kansaneläkelaitos myöntää työkyvyttömyyseläkkeen sairaalasta, yleensä Sädehoitoklinikalta, Naistenklinikalta tai Kirurgiselta klinikalta toimitetun, sosiaalihoitajan antaman diagnoositodistuksen perusteella, josta ilmenee että hakija on hoidettavana vakavan sairauden, lähinnä syövän, takia. Tällainen diagnoositodistus annetaan ilmaiseksi ja se ei ole niin pitkä ja seikka-peräinen, että olisi erityistä syytä välttää sen kirjoittamista kahdena kappaleena. Työryhmä pitää suositeltavana, että valistetaan sosiaalihoitajia niin, että he mainituissa tapauksissa pyytämättä antavat potilaalle eri todistuksen työeläkehakemusta varten.

Kun haetaan määräaikaisesti myönnetyn sairauseläkkeen jatkoa, Kansaneläkelaitos ei yleensä vaadi hakijalta uutta lääkärinlausuntoa vaan tarvittaessa hankkii lausunnon itse omalla kustannuksellaan. Kun oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen määräytyy TEL:n vähimmäisehtojen mukaan, on kyseenalaista, tarvitaanko jatkohakemuksen ratkaisua varten ensinkään uutta lääkärinlausuntoa. Tätä kysymystä tutkii parhaillaan työkyvyttömyystyöryhmä. Mikäli päädytään siihen, että lääkärinlausunto on tarpeen, samoin kuin silloin, kun oikeus työkyvyttömyyseläkkeeseen määräytyy TEL:n vähimmäisturvaa parempien ehtojen tai LEL:n mukaan, työeläkelaitos hankitsee, pyytääkö se jäljennöksen Kansaneläkelaitoksessa mahdollisesti olevasta lääkärinlausunnosta, vai

hankkiiko se lausunnon muulla tavoin. Kysymykseen voi myös tulla, että hakija itse kustantaa jatkohakemuksen ratkaisemiseksi tarvittavan lääkärinlausunnon.

Työeläkelaitos voi myös pyytää Kansaneläkelaitokselta jäljennökset eläkehakemuksen yhteydessä hankituista muista lausunnoista, jotka voivat perustua esim. erikoislääkärin tutkimukseen tai sairaalahoitoon ja -tutkimukseen. Ilman nimenomaista pyyntöä Kansaneläkelaitos ei toimita työeläkelaitoksille jäljennöksiä näistä lisälausunnoista eikä myöskään muista lisäselvityksistä. Pyyntö tehdään suoraan Kansaneläkelaitokselle, joka toimittaa jäljennöksen työeläkelaitokselle ilman Eläketurvakeskuksen välitystä.

A.2. Kansaneläkelaitoksen ratkaisu työkyvyttömyys- ja sairauseläkettä koskevissa asioissa.

Nämä tiedot, jotka ovat työeläkejärjestelmän kannalta erityisen tärkeitä, voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin: a. työkyvyttömyys- tai sairauseläkkeen myöntäminen tai hylkääminen; b. sairauseläkkeen jatkohakemuksen ratkaisu; c. hakijan työkyvyttömäksi toteaminen, kun kansaneläkettä KEL 23 §:n mukaan ei -ielä voida maksaa; d. eläkkeen epääminen tai vähentäminen KEL 24 §:n nojalla; e. eläkkeen maksamisen keskeyttäminen; f. eläkkeen lakkauttaminen; ja g. lakkautetun eläkkeen maksamisen jälleen aloittaminen.

Kaikissa edellä luetelluissa tapauksissa olisi Kansaneläkelaitoksen heti, kun päätös on annettu, ilman erityistä pyyntöä lähetettävä tieto Eläketurvakeskukselle sieltä asianomaiselle työeläkelaitokselle välitettäväksi. Kansaneläkelaki koskee laajempaa piiriä

kuin työeläkelait. Koska tietojen rajoittaminen vain niihin henkilöihin, jotka itse tai joiden puoliset ovat työeläkelakien alaisia, edellyttäisi erityisen luettelon toimittamista Kansaneläkelaitokselle, työryhmä pitää molempien eläkejärjestelmien kannalta suositeltavana, että tiedot annetaan jokaisesta päätöksestä siihen katsomatta, onko kysymys henkilöstä, jonka kansaneläkkeestä työeläkelaitokset tarvitsevat tietoja.

a. Työkyvyttömyys- tai sairauseläkkeen myöntäminen tai hylkääminen.

Tieto siitä, että Kansaneläkelaitos on myöntänyt hakijalle työkyvyttömyys- tai sairauseläkkeen, on välttämätön TEL:n vähimmäisehtoja sovellettaessa. Myös tieto kansaneläkehakemuksen hylkäämisestä on tarpeen, jotta työeläkelaitos voisi käsitellä loppuun työeläkehakemuksen. Kun työkyvyttömyyseläkkeen saamisen ehdot ovat TEL:n vähimmäisehtoja paremmat, vaikuttaa Kansaneläkelaitoksen ratkaisu siten, että hakijalla, mikäli hän muutoin täyttää työeläkkeen saamisen edellytykset, on joka tapauksessa oikeus työeläkkeeseen, jos kansaneläke on myönnetty.

Työkyvyttömyyseläkkeen myöntämistä koskevasta ilmoituksesta tulee käydä selville paitsi hakijan indentifioimiseen tarvittavat tiedot, mistä lukien eläke on myönnetty ja milloin tarkistus on määrätty toimitettavaksi. Sairauseläkkeen myöntämisestä on vastaavasti ilmoitettava henkilötietojen lisäksi eläkkeen alkamis- ja päättymisajankohta. Jos taasen eläkehakemus on hylätty, olisi ilmoitettava hylkäämisperuste.

Puolison eläkkeen huomioon ottamiseksi siten kuin TEL 8 §:n 6 momentissa edellytetään, on toivottavaa, että työkyvyttömyys- ja

sairauseläkkeen myöntämistä koskeviin Kansaneläkelaitoksen ilmoituksiin merkitään, milloin se helposti käy päinsä, saako myös puoliso kansaneläkettä. Kansaneläkelaitos voi tämän merkinnän tehdä ko-neellisesti silloin, kun maksetaan myös kansaneläkkeen tukiosaa tai kun ratkaisu, josta tieto ilmoitetaan, samalla käsittää perusosan myöntämisen ja tukiosahakemuksen hylkäämisen. Työeläkehakemuslomakkeeseen tullaan ottamaan puolison kansaneläkettä koskeva kysymys.

Edellä mainittujen, automaattisesti saatavien tietojen lisäksi työeläkelaitos voi pyytää muitakin tietoja. Pyyntö tehdään silloin suoraan Kansaneläkelaitokselle ja vastaus annetaan tältä osin ilman Eläketurvakeskuksen välitystä. Sellaisena lisätietona on erityisesti syytä mainita ennakoilmoitus työkyvyttömyys- tai sairauseläkeasian työkyvyttömyyttä koskevasta ratkaisusta, jonka hankkiminen on tarkoituksenmukaista silloin, kun työeläkelaitos soveltaa TEL:n vähimmäisturvaa parempia ehtoja ja muiden tietojen perusteella päättyy tulokseen, että eläkehakemus olisi hylättävä. Lopullinen päätös kansaneläkeasiassa voi nimittäin viipyä tukiosa-asian selvittämisen takia, mutta siinä vaiheessa on jo tiedossa, miten työkyvyttömyysasia on ratkaistu. Kun tällainen ennakoilmoitus on annettu, Kansaneläkelaitos kuitenkin lähettää tiedon lopullisesta päätöksestä normaali-menettelyä käyttäen eli siis Eläketurvakeskuksen välityksellä.

b. Sairauseläkkeen jatkohakemuksen ratkaisu.

Tämä tieto tarvitaan samasta syystä kuin tieto työkyvyttömyys- ja sairauseläkehakemuksen ratkaisusta. Ilmoituksen tulee sisältää samat tiedot, kuin edellä kohdassa a mainittiin.

c. Hakijan työkyvyttömyyden toteaminen, kun kansaneläkettä KEL 23 §:n mukaan ei vielä voida maksaa.

Kun työkyvyttömyyseläkkeen hakija on muuttanut ulkomailta

Suomeen eikä vielä ole asunut Suomessa KEL 23 §:ssä säädettyä aikaa, Kansaneläkelaitos hylätessään eläkehakemuksen ennenaikaisena joutuu toteamaan, onko hakija työkyvytön ja sen vuoksi vapautettava kansaneläkemaksun suorittamisvelvollisuudesta. On epäselvää, voidaanko tällaiselle työkyvyttömäksi todetulle henkilölle myöntää työkyvyttömyyseläke TEL:n vähimmäisehtojen mukaan. Joka tapauksessa työkyvyttömäksi toteamisella on merkitystä sovellettaessa TEL:n vähimmäisturvaa parempia tai LEL:n mukaisia työkyvyttömyyseläkkeen saamisen ehtoja.

Edellä mainituissa tapauksissa olisi Kansaneläkelaitoksen ilmoitettava Eläketurvakeskukselle paitsi hakijan henkilötietoja, milloin päätös hakijan toteamisesta työkyvyttömäksi on tehty. Mikäli samalla myönnetään työkyvyttömyys- tai sairauseläke myöhemmästä ajankohdasta, olisi myös annettava tästä tieto siten kuin edellä kohdassa a mainittiin.

d. Työkyvyttömyys- tai sairauseläkkeen epääminen tai vähentäminen KEL 24 §:n nojalla.

Tulkintaryhmän omaksuman kannan mukaan (lausunto n:o 21/2.6.1962) Kansaneläkelaitoksen ratkaisu nyt kysymyksessä olevassa suhteessa ei vaikuta hakijan oikeuteen saada työeläkettä eikä TEL 8 §:n 6 momentin säännöksiä sovellettaessa myöskään eläkkeen määrään. Kysymyksessä oleva tieto ei sen vuoksi ole aivan välttämätön, mutta siitä voi kuitenkin olla apua työeläkeasiaa ratkaistaessa.

Tässä tapauksessa voidaan rajoittua siihen, että työkyvyttömyys- tai sairauseläkettä koskevaan ilmoitukseen tehdään merkintä, onko KEL 24 §:n mukaista epäämistä tai vähentämistä tehty vai ei. Myönteisessä tapauksessa työeläkelaitos voi pyytää lisätietoja suoraan Kansaneläkelaitokselta, joka lähettää vastauksen ilman Eläketurvakeskuk-

sen välitystä. Mikäli epäämis- tai vähentämispäätös tehdään erillisenä, on luonnollisesti tietoihin lisättävä hakijan henkilötiedot.

e. Eläkkeen maksamisen keskeyttäminen.

Niinkuin edellisessä kohdassa tässäkin on kysymys toimenpiteistä, jotka eivät sellaisinaan vaikuta hakijan oikeuteen saada työeläkettä eikä työeläkkeen määrään (tulkintaryhmän lausunto n:o 22 / 2 . 6.1962). Kansaneläkelain mukaan eläkkeen maksamisen keskeyttäminen tulee kysymykseen lähinnä neljässä tapauksessa: 1) kun eläkkeensaaja oleskelee ulkomailla (KEL 41 §), 2) kun eläkkeensaaja on kärsimässä vapausrangaistusta tai KEA 61 §:ssä tarkoitettussa julkisessa laitoshoidossa, 3) kun on perusteltu syytä olettaa, että eläke olisi lakkautettava tai sen määrää vähennettävä, tai kun eläkkeensaaja ei noudata eläkeoikeuden tarkistamiseksi asetettua velvoitusta (KEL 45 §), ja 4) kun Kansaneläkelaitos on tehnyt vakuutusosoikeudelle esityksen eläkettä koskevan päätöksen poistamiseksi (KEL 74 §). Kun ulkomaillaolo ei ensinkään vaikuta työeläkkeen saamiseen, ei tarvita tietoja edellä kohdassa 1) tarkoitetuista keskeyttämisspäätöksistä. Sama koskee kohdassa 2) mainittuja tapauksia, milloin sovelletaan yleisten vakuutusehtojen ja LEA 17 §:n määräystä, että eläkkeen maksamista ei keskeytetä, vaan sosiaalilautakunnan hakemuksesta eläke maksetaan lautakunnalle laitoksessaolon ajalta. Sitä vastoin työeläkelaitoksella on intressiä saada tieto eläkkeen keskeyttämisestä kohdissa 3) ja 4) mainituissa tapauksissa, jotta se voisi harkintansa mukaan ryhtyä työeläkkeen osalta samantapaisiin toimenpiteisiin. Näissä tapauksissa tulisi siis Kansaneläkelaitoksen ilmoittaa keskeyttämisspäätöksestä työeläkelaitoksille Eläketurvakeskuksen välityksellä.

Ilmoituksen tulee sisältää tiedot eläkkeensaajan henkilöllisyydestä sekä keskeyttämisen perusteesta (voidaan käyttää koodia).

Jos keskeyttäminen näissä tapauksissa peruutetaan, on siitäkin ilmoitettava Eläketurvakeskukselle. Saatuaan tiedon keskeyttämisestä työeläkelaitos voi tarvita yksityiskohtaisempia tietoja. Niitä se pyytää suoraan Kansaneläkelaitokselta ja vastaus toimitetaan ilman Eläketurvakeskuksen välitystä.

f. Työkyvyttömyys- tai sairauseläkkeen lakkauttaminen.

Tämä tieto tarvitaan samasta syystä kuin tieto eläkkeen myöntämisestä. Ilmoituksen tulee sisältää paitsi henkilötietoja se ajankohta, josta lukien eläke on lakkautettu.

g. Lakkautetun eläkkeen maksamisen jälleen aloittaminen.

Tämäkin tieto tarvitaan samasta syystä kuin tieto eläkkeen myöntämisestä. Ilmoituksen tulee sisältää samat tiedot kuin edellä kohdassa a mainittiin.

B.1. Vanhuudentuen myöntäminen.

TEL 8 §:n mukaan työntekijän saama kansaneläke otetaan huomioon työeläkkeen suuruutta määrättäessä. Yleensä tultaneen tällöin soveltamaan TEL 8 §:n 6 momentin säännöksiä, joista seuraa, ettei työeläkelaitos tarvitse tietoa kansaneläkkeen tosiasiallisesta määrästä vaan ainoastaan siitä, saako eläkkeenhakija ja hänen puolisonsa kansaneläkettä.

Työkyvyttömyys- ja sairauseläkkeistä saadaan tiedot edellä luvussa A.2. mainitulla tavalla. Näiden tietojen lisäksi tarvitaan ainakin tieto vanhuudentuen myöntämisestä. Ilmoituksesta tulee käydä selville paitsi henkilötietoja se ajankohta, josta lukien vanhuudentuki on myönnetty. Jos vanhuudentuki lakkautetaan, on siitä ilmoitettava samalla tavoin kuin työkyvyttömyyseläkkeen lakkauttamisesta.

B.2. Kansaneläkeasiakirjoista ilmenevät tiedot muista eläkkeistä.

Edellä mainittujen ilmoitusten kautta saadaan tiedot kaikista muista Kansaneläkelaitoksen myöntämistä eläkkeistä paitsi vanhuuseläkkeistä. Jos näistäkin pyydetään ilmoitukset Kansaneläkelaitokselta edellä kuvattua menettelyä käyttäen, tulisi ilmoitusten lukumäärä kasvamaan hyvin huomattavasti. Kun tämä myös olisi omiaan vaikeuttamaan saatujen tietojen käsittelyä, työryhmä ehdottaa vanhuuseläkkeiden osalta seuraavanlaista menettelyä:

Työeläkehakemukseen sisällytetään tiedot hakijan ja hänen puolisonsa syntymäajasta sekä siitä, saavatko he kansaneläkettä. Jos hakija tai hänen puolisonsa on täyttänyt 65 vuotta ja ilmoitetaan hänen saavan kansaneläkettä, pidetään tätä tietoa oikeana ilman eri tarkistusta. Jos he sitä vastoin kieltävät saavansa kansaneläkettä, vaikka he ovat täyttäneet 65 vuoden iän, työeläkelaitos tarkistaa tiedon paikkansapitävyyden tiedustelemalla asiaa Kansaneläkelaitokselta.

Kansaneläkeasiakirjoista ilmenee usein myös, saako eläkkeenhakija muuta TEL 8 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua eläkettä tai rahasuoritusta kuin kansaneläkettä. Sikäli kuin tällaisesta tulosta yksinkertaisella tavalla voidaan saada tietoja, on toivottavaa, että niistäkin saadaan ilmoitukset Eläketurvakeskukselle ilman erillistä pyyntöä. Nämä ilmoitukset on mahdollista hoitaa koneellisesti silloin, kun Kansaneläkelaitoksen päätös, josta muutoin automaattisesti annetaan tietoja Eläketurvakeskukselle, samalla sisältää arvion kansaneläkkeensaajan tuloista. Kansaneläkelaitos voi tällöin ilmoitukseen sisällyttää koko päätöksessä olevan tuloarvion. Luonnollisesti näin saatu tieto ei ole tyhjentävä - eläkkeensaaja voi

esim. saada lyhytaikaista sairasajan palkkaa, jota Kansaneläkelaitos ei ole ottanut tulona huomioon - mutta täydellisten tietojen saaminen kansaneläkeasiakirjoista tuottaisi vaikeuksia automaattista järjestelmää käytettäessä. Työeläkelaitos voi tarvittaessa pyytää lisätietoja suoraan Kansaneläkelaitokselta, jolloin vastaus lähetetään ilman Eläketurvakeskuksen välitystä.

C. Työeläkelaitosten ilmoitukset Kansaneläkelaitokselle.

Jäljempänä mainitut tiedot ovat Kansaneläkelaitoksen taholta esitettyjen toivomusten mukaiset. Tarkoituksena on, että työeläkelaitoksille KEA 70 §:ssä säädetty ilmoitusvelvollisuus tulisi tällä tietoliikkeellä täytetyksi. Kansaneläkelaitoksella on kuitenkin mahdollisuus eri pyynnöstä saada muitakin tietoja työeläkelaitosten myöntämistä eläkkeistä. Tällainen pyyntö tehdään suoraan kysymyksessä olevalle eläkelaitokselle ja vastaus annetaan niinkään suoraan Kansaneläkelaitokselle.

1. Sellaisen vapaaehtoisen lisäedun myöntäminen, joka on otettava huomioon vuositulona kansaneläkkeen tukiosan suuruutta määrätessä.

Kysymys siitä, millainen vapaaehtoinen lisäetu on KEL 30 §:ää sovellettaessa otettava vuositulona huomioon, on vielä epäselvä. Asian ratkaisee Kansaneläkelaitos ja viime kädessä vakuutusosoikeus. Kunnes asia selviää, on meneteltävä siten, että työeläkelaitokset kaikissa niissä tapauksissa, joissa eläke myönnetään TEL:n vähimmäisturvaa paremmilla ehdoilla, joko niin, että viimeiseen työsuhteeseen liittyy vapaaehtoisia lisäetuja tai että kokonaiseläkkeeseen sisältyy vapaaehtoiseen lisäetuu perustuva vapaakirjaeläke, ilmoittavat tästä eläkkeestä Kansaneläkelaitokselle.

Ilmoitus tehdään suoraan Kansaneläkelaitokselle ja sen tulee

sisältää paitsi identifioimistietoja tiedot eläkkeen määrästä ja paljonko siihen sisältyy rekisteröityä ja rekisteröimätöntä lisäetua sekä tiedot eläkkeen alkamisajankohdasta ja, jos eläke on myönnetty määräajaksi, päättymisajankohdasta. Myös tällaisen eläkkeen lakkauttamisesta tai sen määrän muuttamisesta on vastaavasti ilmoitettava.

2. Työkyvyttömyyseläkkeen myöntäminen, milloin työeläkelaitoksella ei vielä ole tietoa Kansaneläkelaitoksen ratkaisusta.

Ainakin toistaiseksi tämä ilmoitus tulee erillisenä kysymykseen vain silloin, kun työeläke on myönnetty LEL:n mukaan. Mikäli Kansaneläkelaitos ratkaisee edellisessä kohdassa mainitun KEL 30 §:n tulkintaa koskevan kysymyksen niin, että vuositulona ei oteta huomioon työeläkettä pelkästään sillä perusteella, että se on myönnetty TEL:n vähimmäisturvaa parempaa työkyvyttömyyden määritelmää soveltaen, tulee tässä tarkoitettu ilmoitusvelvollisuus koskemaan myös TEL:n eläkelaitoksia.

Työeläkelaitokset joutunevat ilmoittamaan Eläketurvakeskuksen rekistereihin jokaisesta myöntämästään eläkkeestä. Näyttää tarkoituksenmukaiselta, että nämä ilmoitukset ja Kansaneläkelaitokselle annettavat tiedot yhdistetään siten, että työeläkelaitos antaa tiedot Eläketurvakeskukselle, joka välittää ne Kansaneläkelaitokselle.

Työeläkelaitoksen ilmoituksen tulee sisältää paitsi identifioimistietoja tiedot eläkkeen alkamisajankohdasta ja, jos eläke on myönnetty määräajaksi, päättymisajankohdasta. Eläketurvakeskuksen rekistereitä varten tullaan mahdollisesti tarvitsemaan vielä muitakin tietoja, mutta niihin työryhmä ei ole puuttunut.

3. Tieto työkyvyttömyyseläkkeensaajan ryhtymisestä uuteen työsuhteeseen.

Kun työeläkelaitokselta työkyvyttömyyseläkettä saava henki-

lö ryhtyy uuteen työsuhteeseen, on tämä yleensä osoituksena siitä, ettei hän enää ole työkyvytön eikä työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeutettu. Eläkettä ei kuitenkaan voida lakkauttaa ennenkuin työkyvyttömyyden perusteella maksettava kansaneläke on lakkautettu. Näin ollen työeläkelaitoksen niihin toimenpiteisiin, jotka tähtäävät eläkkeen lakkauttamiseen, liittyy ilmoituksen teko Kansaneläkelaitokselle.

Nyt kysymyksessä olevat tiedot antaa Eläketurvakeskus niiden ilmoitusten perusteella, jotka TEA 3 §:n mukaisesti on sille tehtävä.

Tietoliikejärjestelmän voimaantulo.

Toivottavaa olisi, että edellä esitetty tietoliike otettaisiin käytäntöön heti 1 päivänä heinäkuuta 1962, kun työeläkelainsäädäntö astuu voimaan. Tämä näyttää kuitenkin vaikealta käytettävissä olevan lyhyen valmisteluajan takia, joten käytäntöön ottaminen siirtyneen myöhempään ajankohtaan, josta Eläketurvakeskus aikanaan ilmoittaa kaikille työeläkelaitoksille. Sitä ennen olisi meneteltävä niin, että Kansaneläkelaitos toimittaa Eläketurvakeskukselle jäljennökset rastitetuista lääkärinlausunnoista heti kun sellaisia saapuu, mutta antaa muita edellä esitettyjä tietoja vain pyydettyä. Työeläkelaitokset lähettävät väliaikana suoraan Kansaneläkelaitokselle ilmoitukset myöntämistään eläkkeistä KEA 70 §:n edellyttämissä tapauksissa, ja mikäli eläkkeeseen sisältyy rekisteröityä ja rekisteröimättä lisätietoa, antavat edellä kohdassa C. 1. mainitut lisätiedot.

Kun tietoliikejärjestelmä on otettu käytäntöön, Kansaneläkelaitos antaa edellytetyt tiedot kaikista niistä päätöksistä, jotka postitetaan järjestelmän käytäntöönottopäivänä tai sen jälkeen, siitä riippumatta, ulottuvatko päätöksen vaikutukset aikaisempaan ajankohtaan.

.6.1962

Yhdistelmä työeläkelaitosten automaattisesti
Kansaneläkelaitokselle annettavista tiedoista

	Työeläkelaitos ilm.	Työeläkelaitos ilm, ETK:n välit.	Eläketurvakeskus ilm.	Jäljennös tai alkup.	Ilmoituskortti	Henkilötiedot	Eläkkeen laji	Eläkkeen alk. ajank.	Eläkkeen päätt. ajank.	Muutoksen ajankohta	Eläkkeen määrä kk:ssa	Rekisteröimättömän lisäedun määrä	Eläkkeen määrää koskevan rekisteröidyn lisäedun määrä	Työsuhteen alkaminen
Lääkärintlausunto (rastitettu)	x			x										
Lisätua sisältävän vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkkeen myöntäminen	x				x	x	x	x	x		x	x	x	
määrän muuttaminen vähintään 20.000 mk:lla vuodessa lisäedun osalta	x				x	x	x			x	x	x	x	
lakkauttaminen	x				x	x	x	x						
Perhe-eläkkeen myöntäminen	x				x	x	x	x	x		x	x		
määrän muuttaminen vähintään 20.000 mk:lla vuodessa	x				x	x	x			x	x	x		
laukkauttaminen	x				x	x	x		x					
Työkyvyttömyyseläkkeen myöntäminen ennen ilmoitusta Kansaneläkelaitoksen ratkaisusta		x			x	x	x	x	x					
Työkyvyttömyyseläkkeensaajan ryhtyminen uuteen työsuhteeseen			x		x	x	x							x